

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY w Białymstoku

ul. Pogodna 22, 15-354 Białystok, tel. (085) 74 97 200, fax 74 97 209
e-mail: sekretariat@wup.wrotapodlasia.pl, www.up.podlasie.pl

Ranking **zawodów** **deficytowych i nadwyżkowych** **w woj. podlaskim** **w I półroczu 2010r.**

Białystok, październik 2010

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO..	11
1.2 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	16
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	20
1.4 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	23
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	28
2.1. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY.	33
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD).....	36
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	38
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	41
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	44
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	47
PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	50

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy – jednego z głównych czynników kształtujących sytuację na rynku pracy.

Monitoring zawodów i deficytowych jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, została wprowadzona w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez MGiP zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest opracowanie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w I półroczu 2010r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej strony popytowej rynku pracy (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, szansy uzyskania oferty, długotrwałego bezrobocia.

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy:

- załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I półrocze 2010r.,

- załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I półrocze 2010r.”.

Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności². W dokumencie tym zawód został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 (COM), dostosowanego do potrzeb Unii Europejskiej i uwzględnia aktualną strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja obejmuje 1770 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 392 grupy elementarne, a następnie w 116 grup średnich, 30 dużych i 10 wielkich. Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy. Podstawowym kryterium wyodrębniania grup wielkich jest poziom kwalifikacji. Natomiast pozostałe poziomy agregacji powstały w wyniku zastosowania w różny sposób kryterium „specjalizacji umiejętności”, co polega na każdorazowym braniu pod uwagę różnych umiejętności, np. rodzaju koniecznej wiedzy, posługiwania się określonymi narzędziami i stosowania odpowiednich materiałów lub też rodzaju wykonywanego produktu i świadczonych usług.

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2007r. Nr 106, poz. 728), obowiązujące od 1 lipca 2007r.

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu I półrocza 2010r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 40727 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był mniejszy zarówno w stosunku do poprzedniego półrocza - o 7565 osób, jak i do I półrocza roku ubiegłego - o 1936 osób. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych, zawód posiadało 29609 osób, tj. 72,7%.

Tab. 1 Nowo rejestrujący się bezrobotni w woj. podlaskim w latach 2009-2010 wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2009		I półrocze 2010		wzrost/ spadek (+/-)	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, z tego:	42663	100,0	40727	100,0	-1936	-4,8
0. Siły zbrojne	1	0,002	6	0,01	5	83,3
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	46	0,1	90	0,2	44	48,9
2. Specjaliści	4762	11,2	5111	12,5	349	6,8
3. Technicy i inny średni personel	7173	16,8	6573	16,1	-600	-9,1
4. Pracownicy biurowi	850	2,0	1025	2,5	175	17,1
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	3504	8,2	3621	8,9	117	3,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	791	1,9	714	1,8	-77	-10,8
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9394	22,0	8393	20,6	-1001	-11,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1714	4,0	1590	3,9	-124	-7,8
9. Pracownicy przy pracach prostych	2583	6,1	2486	6,1	-97	-3,9
Bez zawodu	11845	27,8	11118	27,3	-727	-6,5

W porównaniu do I półrocza 2009 roku, w I półroczu 2010 roku napływy do bezrobocia zmniejszyły się przede wszystkim w grupie zawodowej robotników przemysłowych i rzemieślników - o prawie 12%, nadal jednak jest to najliczniejsza grupa nowo rejestrujących się bezrobotnych. Zmniejszył się również znacząco napływ do bezrobocia rolników, ogrodników, leśników i rybaków - o niespełna 11% oraz techników i innego średniego personelu - o ponad 9% (również jednej z najliczniejszych grup bezrobotnych). W części grup zawodowych odnotowano wzrost liczby

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

nowo rejestrujących się bezrobotnych, w największym zaś stopniu wzrosły napływy do bezrobocia przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (o 49%) i pracowników biurowych (o ponad 17%).

Tab. 2 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów

Grupy zawodów	I półroczu 2010r.	I półroczu 2009r.	wzrost/ spadek napływu (+/-)
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	5128 (12,0%)	5717 (13,4%)	-589
- mechanicy pojazdów samochodowych	1503	1658	-155
- ślusarze i pokrewni	1029	1222	-193
- mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	839	958	+119
Pozostali specjaliści, w tym:	4308 (10,6%)	3897 (9,1%)	+411
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1204	933	+271
- specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	816	811	+5
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	635	588	+47
- ekonomiści	486	496	-10
Średni personel techniczny, w tym:	4004 (9,8%)	4678 (11,0%)	-674
- technicy mechaniccy	1580	1859	-279
- technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	699	802	-103
- technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	608	754	-146
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, w tym:	3919 (9,6%)	4514 (10,6%)	-595
- stolarze i pokrewni	1014	1150	-136
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	823	948	-125
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni	755	915	-160
Pracownicy pozostałych specjalności (z grupy techników i innego średniego personelu), w tym:	2937 (7,2%)	3015 (7,1%)	-78
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1331	1596	-265
- agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	409	381	+28
- organizatorzy turystyki i pokrewni	404	310	+94
- pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	245	235	+10

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Grupy zawodów	I półro- cze 2010r.	I półro- cze 2009r.	wzrost/ spadek napły- wu (+/-)
Sprzedawcy i demonstratorzy	2603 (6,4%)	2570 (6,0%)	+33
Pracownicy usług osobistych i ochrony	2377 (5,8%)	2281 (5,3%)	+96
- kucharze	908	889	+19
- fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	649	574	+75
- kelnerzy	359	299	+60
Górnicy i robotnicy budowlani	2344 (5,8%)	2604 (6,1%)	-260
- murarze i pokrewni	659	702	-43
- monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	314	377	-63
- cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	294	342	-48

Generalnie, w I półroczu 2010r. nastąpił spadek napływu do bezrobocia osób należących do najliczniejszych grup zawodowych występujących w ewidencji urzędów pracy. Najbardziej zmniejszyła się liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych w grupach: techników budownictwa, ochrony środowiska i pokrewnych (-19,4%), krawców, kapeluszników i pokrewnych (-17,5%), monterów instalacji i urządzeń sanitarnych (-16,7%) oraz pracowników do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowanych (-16,6%). W części grup zawodowych odnotowano zwiększenie napływu do bezrobocia; dotyczyło to szczególnie organizatorów turystyki i pokrewnych (+30,3%), specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowanych (+29,0%) oraz kelnerów (+20,1%).

Natomiast na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w I półroczu 2010 roku w zawodach:

Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
• Bez zawodu	11118	27,3%	11845	27,8%
• Sprzedawca	1867	4,6%	1829	4,3%
• Technik mechanik	919	2,3%	1116	2,6%
• Asystent ekonomiczny	882	2,2%	1071	2,5%
• Ślusarz	734	1,8%	870	2,0%
• Krawiec	534	1,3%	651	1,5%

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
	liczba	procent	liczba	procent
• Robotnik budowlany	518	1,3%	535	1,3%
• Murarz	470	1,2%	503	1,2%
• Technik rolnik	455	1,1%	504	1,2%
• Stolarz	455	1,1%	501	1,2%
• Mechanik samochodów osobowych	442	1,1%	521	1,2%
• Specjalista administracji publicznej	426	1,0%	462	1,1%
• Kucharz	372	0,9%	427	1,0%
• Ekonomista	353	0,9%	358	0,8%
• Mechanik pojazdów samochodowych	348	0,9%	326	0,8

Spośród ogółu bezrobotnych nowo rejestrujących się w I półroczu 2010r. 15,7% stanowiły **osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (6391). Liczba nowo rejestrujących się absolwentów była większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 517 osób, tj. o 8,8%, a ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zwiększył się o 1,9 punktu proc. Najwięcej absolwentów rejestrowało się w zawodach:

Napływ absolwentów w zawodach:	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
	liczba	procent	liczba	procent
• Bez zawodu	2700	42,2%	2436	41,5%
• Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklas.	155	2,4%	89	1,5%
• Specjalista administracji publicznej	139	2,2%	180	3,1%
• Pedagog	136	2,1%	136	2,3%
• Asystent ekonomiczny	133	2,1%	169	2,9%
• Technik mechanik	131	2,0%	163	2,8%
• Ekonomista	121	1,9%	101	1,7%
• Sprzedawca	97	1,5%	70	1,2%
• Kucharz małej gastronomii	84	1,3%	69	1,2%
• Mechanik pojazdów samochodowych	82	1,3%	94	1,6%
• Technik żywienia i gospodarstwa domowego	72	1,1%	56	1,0%
• Technik informatyk	70	1,1%	30	0,5%
• Filolog – filologia obcojęzyczna	61	1,0%	43	0,7%

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

Zwiększony napływ do bezrobocia zaobserwowano zwłaszcza w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (o 264 osoby, tj. o 10,8%), a także wśród pozostałych specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania (o 66 osób, tj. o 74,2%), techników informatyków (o 40 osób, tj. o 133,3%) i sprzedawców (27 osób, tj. o 38,6%).

Jednocześnie zmniejszył się napływ absolwentów do bezrobocia w zawodach: specjalista administracji publicznej (o 41 osób, tj. o 22,8%), asystent ekonomiczny (o 36 osób, tj. o 21,3%) oraz technik mechanik (o 32 osoby, tj. o 19,6%).

1.1 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu I półrocza 2010r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 58446 bezrobotnych. W porównaniu do końca poprzedniego półrocza liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 2723 osoby, tj. o 4,5%, natomiast w stosunku do I półrocza ubiegłego roku zwiększyła się o 6686 osób, tj. o 12,9%. Stopa bezrobocia wyniosła dla województwa 12,2%, tj. o 0,6 punktu proc. mniej niż w końcu 2009r., ale o 1,3 punktu procentowego więcej niż przed rokiem.

W populacji bezrobotnych dominują osoby, posiadające zawód. W końcu I półrocza br. zbiorowość ta liczyła 44612 osób (76,3% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 5245 osób, tj. o 13,3%. Bez zawodu natomiast było 13834 zarejestrowanych bezrobotnych (23,7%), tj. o 1441 osób więcej niż w końcu I półrocza 2009r. (o 11,6%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim, minimum rocznym, stażem pracy w danym zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

**Tab. 3 Bezrobotni wg wielkich grup zawodów w latach 2009-2010
(stan w końcu półrocza)**

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	30.06.2010r.		30.06.2009r.		wzrost/ spadek (+/-)	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, z tego:	58446	100,0	51760	100	+6686	+12,9
0. Siły zbrojne	6	0,01	0	0	+6	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	0,2	86	0,2	+33	+38,4
2. Specjaliści	5186	8,9	4450	8,6	+736	+16,5
3. Technicy i inny średni personel	9185	15,7	8340	16,1	+845	+10,1
4. Pracownicy biurowi	1661	2,8	1361	2,6	+300	+22,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5772	9,9	4756	9,2	+1016	+21,4
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1420	2,4	1421	2,7	-1	-0,1
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13991	23,9	12435	24,0	+1556	+12,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2604	4,5	2344	4,5	+260	+11,1
9. Pracownicy przy pracach prostych	4668	8,0	4174	8,1	+494	+11,8
Bez zawodu	13834	23,7	12393	23,9	+1441	+11,6

Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa zarejestrowanych w końcu I półrocza 2010r. bezrobotnych zdominowana była przez 3 wielkie grupy zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (23,9% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (15,7%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (9,9%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele sił zbrojnych (0,01% ogółu) i przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,2%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,4%) oraz pracownicy biurowi (2,8%).

W porównaniu do końca I półrocza 2009r. wzrost poziomu bezrobocia odnotowano w prawie wszystkich wielkich grupach zawodów, z wyjątkiem grupy rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (spadek o 1 osobę). Największy procentowy wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (o 33 osoby, tj. o 38,4%), a także pracowników biurowych (o 300 osób, tj. o 22,0%), pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 1016 osób, tj. o 21,4%) oraz specjalistów (o 736 osób, tj. o 16,5%).

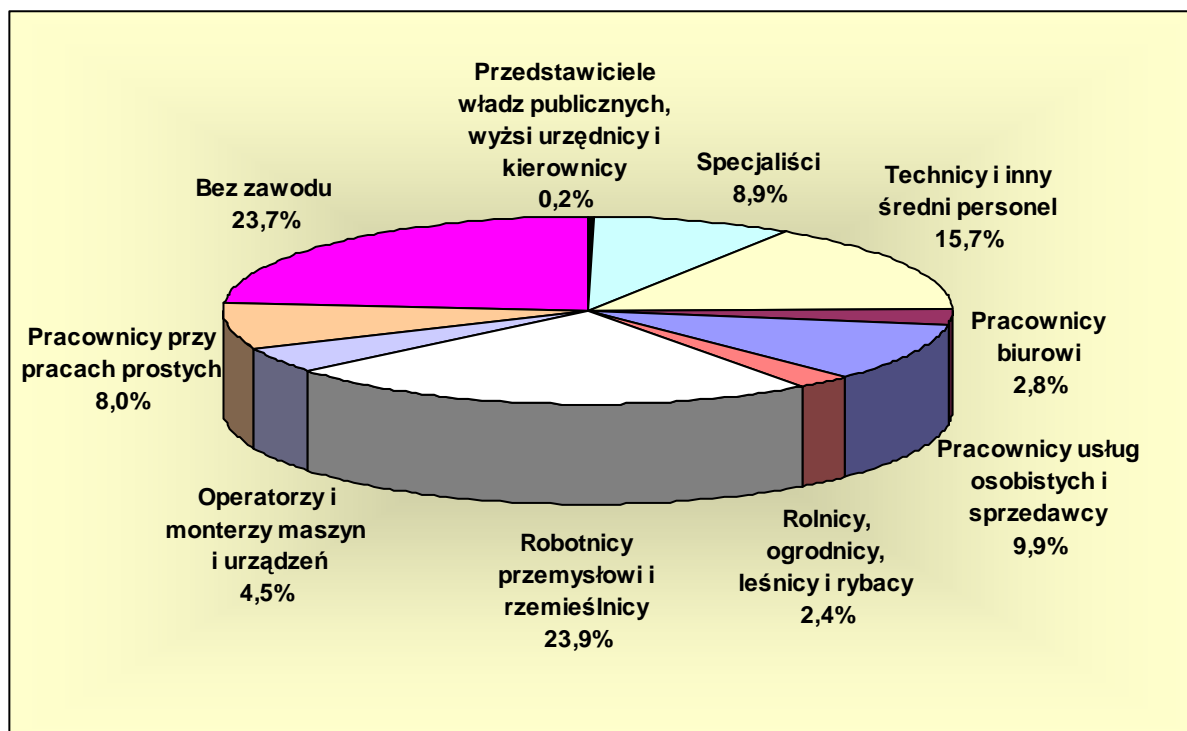
Przyglądając się bliżej poszczególnym specjalnościom na poziomie wyższego

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

wykształcenia, należy podkreślić, że od kilku lat najliczniejszą grupę stanowią specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (1011 osób – więcej niż przed rokiem o 206 osób), specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (820 osób – więcej o 128 osób), archeolodzy, socjologodzy i pokrewni (558 osób - więcej o 99 osób), ekonomiści (544 osoby – więcej o 47 osób), nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (537 osób – więcej o 64 osoby), inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (373 osoby - więcej o 47 osób), prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani (227 osób – więcej o 43 osoby), specjaliści do spraw finansowych (221 osób, tj. więcej o 66 osób), filozofowie, historycy i politolodzy (216 osób – mniej o 1 osobę).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2010r.)

W poniższym rankingu zostało uwzględnionych 27 elementarnych (4-cyfrowych), najczęściej występujących wśród bezrobotnych, grup zawodów, w których zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie (w końcu I półrocza 2009r. takich grup było 29).

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Tab. 4. Lista rankingowa 29 grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
			liczba	% do ogółu bezrobotnych	liczba	% do ogółu bezrobotnych
1.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	4051	6,9	3376	6,5
2.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych)	1961	3,4	1766	3,4
3.	"3115"	Technicy mechanicy	1872	3,2	1733	3,3
4.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1856	3,2	1800	3,5
5.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	1750	3,0	1544	3,0
6.	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	1456	2,5	1441	2,8
7.	"5122"	Kucharze	1404	2,4	1104	2,1
8.	"9132"	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1393	2,4	1228	2,4
9.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1386	2,4	1307	2,5
10.	"7422"	Stolarze i pokrewni	1345	2,3	1200	2,3
11.	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik - monter maszyn i urządzeń)	1275	2,2	1215	2,3
12.	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1184	2,0	985	1,9
13.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1176	2,0	1087	2,1
14.	"7121"	Murarze i pokrewni	1174	2,0	989	1,9
15.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1146	2,0	1020	2,0
16.	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1070	1,8	985	1,9
17.	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1011	1,7	805	1,6
18.	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	862	1,5	839	1,6
19.	"9141"	Gospodarze budynków	837	1,4	760	1,5
20.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	820	1,4	692	1,3
21.	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	808	1,4	626	1,2
22.	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających)	756	1,3	625	1,2
23.	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	752	1,3	615	1,2
24.	"6131"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	652	1,1	647	1,3
25.	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	613	1,0	623	1,2
26.	" 3213"	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności - obejmuje grupę elementarną 3213)	595	1,0	459	0,9
27.	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	558	1,0	560	1,1

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

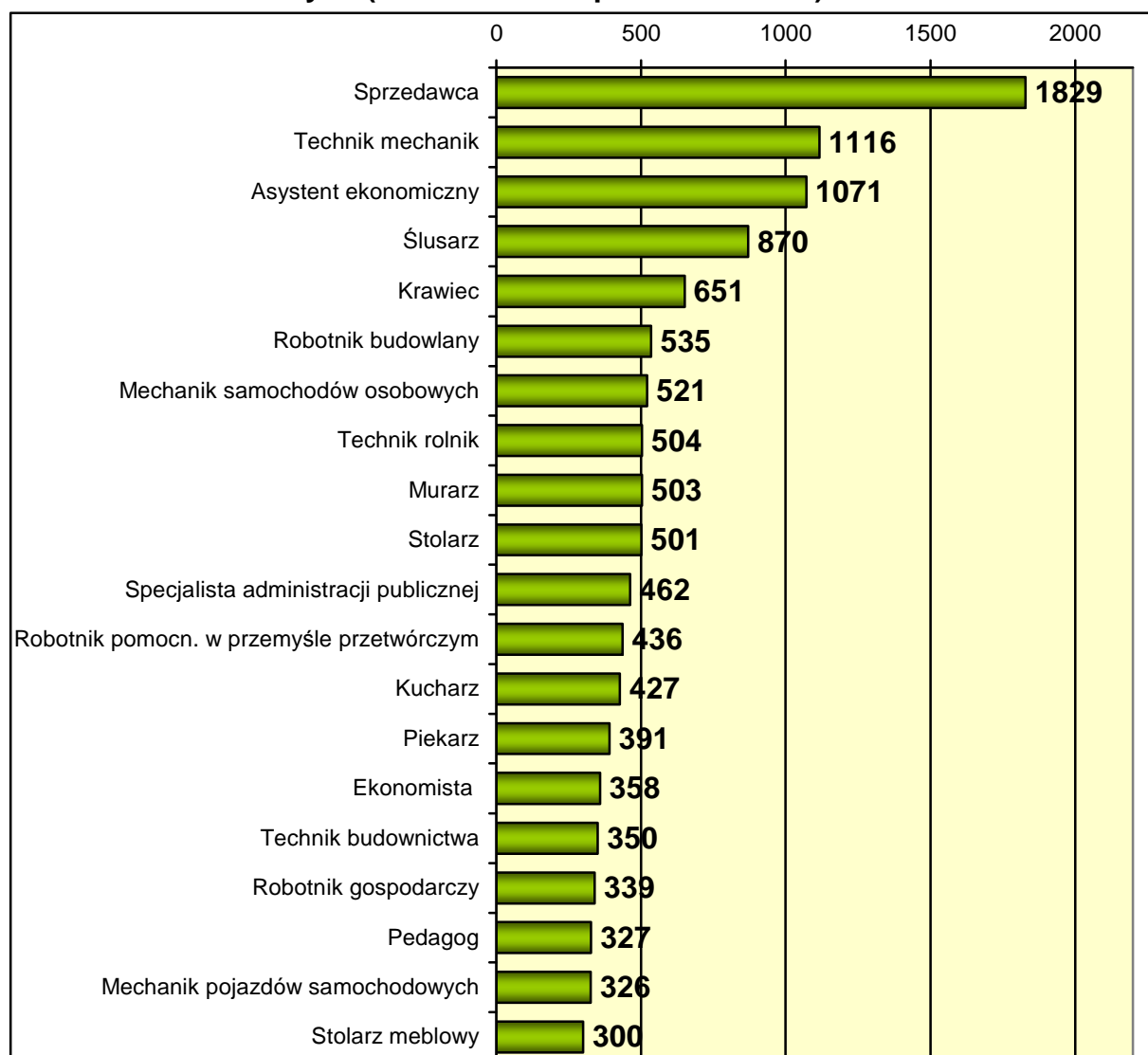
Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy i demonstratorzy - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 4051 osób, tj. 6,9% ogółu bezrobotnych (wzrost w ciągu roku o 675 osób). Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to jeden z najbardziej nadwyżkowych zawodów na podlaskim rynku pracy.

Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli dwóch wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (głównie mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, krawców, szwaczek, mechaników-monterów maszyn i urządzeń, ustawiaczy-operatorów obrabiarek skrawających do metali, a także stolarzy i murarzy) oraz techników i innego średniego personelu (pracowników ds. spraw finansowych i handlowych i techników: t. mechaników, t. rolników, t. budownictwa, ochrony środowiska, t. technologii żywności). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpiły również zawody z grupy specjalistów. Były to zawody: na poz. 17 specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani (1011 osób, tj. 1,7% ogółu bezrobotnych), na poz. 20 specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (820 osób, tj. 1,4%) oraz na poz. 27 archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (558 osób, tj. 1,0% ogółu bezrobotnych). Specjaliści w wymienionych wyżej zawodach stanowią, podobnie jak w latach poprzednich, nadwyżkę, którą podlaski rynek pracy coraz trudniej wchłania.

Wykres 2. Ranking*) specjalności najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych (stan w końcu I półrocza 2010r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których zarejestrowanych było co najmniej 300 bezrobotnych.

1.2 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2010r. kobiety stanowiły 46,6% (27244), a mężczyźni 53,4% (31202). W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 3011 (o 12,4%), a mężczyzn o 3675 (o 13,4%). Natomiast udział kobiet zmniejszył się o 0,2 punktu proc. (w końcu I półrocza 2009r. wynosił on 46,8%) na rzecz mężczyzn.

Tab. 5 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu I półrocza 2010 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
	liczba	%	Kobiety		Mężczyźni	
			liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	58446	100	27244	100	31202	100
0. Siły zbrojne	6	0,01	0	-	6	0,02
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	0,2	44	0,2	75	0,2
2. Specjaliści	5186	8,9	3283	12,1	1903	6,1
3. Technicy i inny średni personel	9185	15,7	4671	17,1	4514	14,5
4. Pracownicy biurowi	1661	2,8	1109	4,1	552	1,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5772	9,9	4761	17,5	1011	3,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1420	2,4	742	2,7	678	2,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13991	23,9	3236	11,9	10755	34,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urzą- dzeń	2604	4,5	695	2,6	1909	6,1
9. Pracownicy przy pracach prostych	4668	8,0	1891	6,9	2777	8,9
Bez zawodu	13834	23,7	6812	25,0	7022	22,5

Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższym i średnim poziomem wykształcenia. I tak: 12,1% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,1%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej pracowników biurowych (4,1% wśród bezrobotnych kobiet i 1,8% wśród bezrobotnych mężczyzn) i w mniejszym stopniu - w grupie techników i innego średniego personelu (17,1% wśród bezrobotnych kobiet i 14,5% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (17,5% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 3,2% wśród bezrobotnych mężczyzn).

Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (34,5% wśród bezrobotnych mężczyzn i 11,9% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,1% wśród bezrobotnych mężczyzn i 2,6% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych (8,9% wśród bezrobotnych mężczyzn i 6,9% wśród bezrobotnych kobiet),

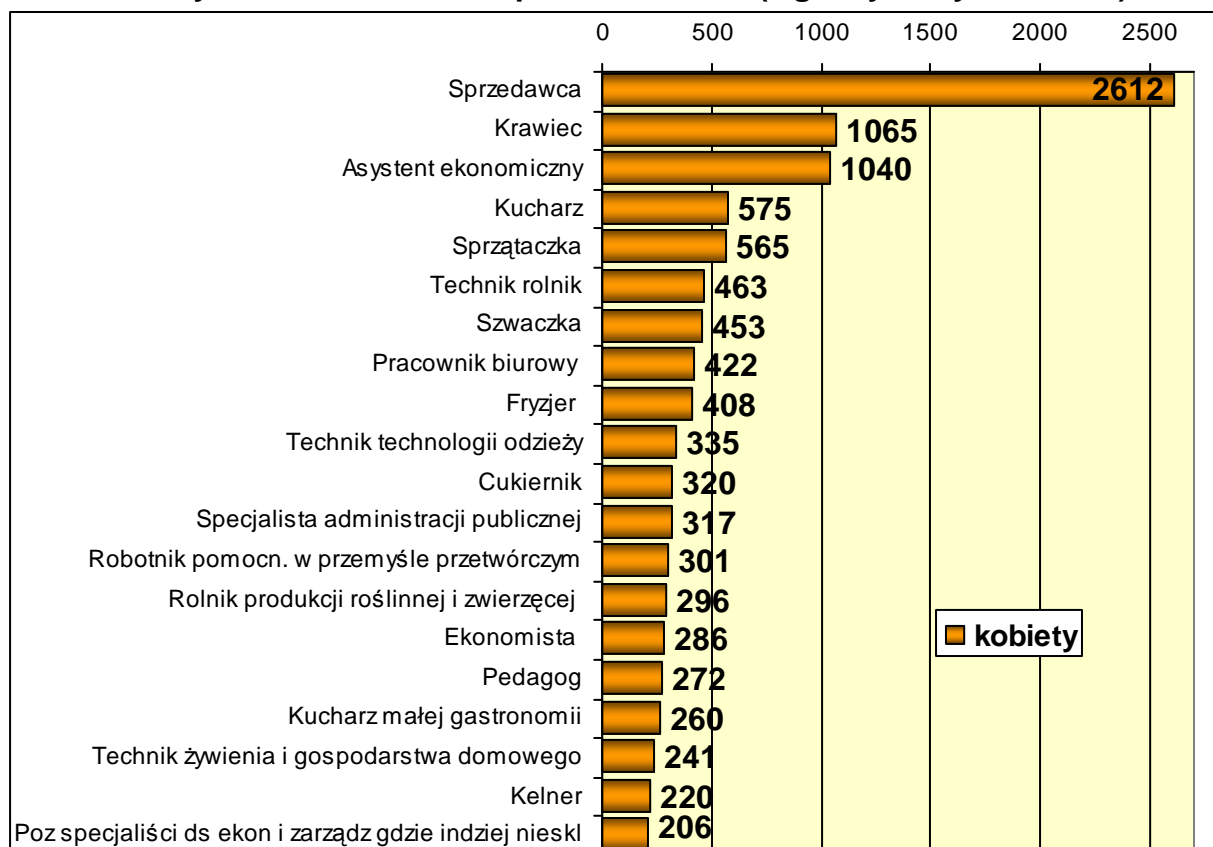
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

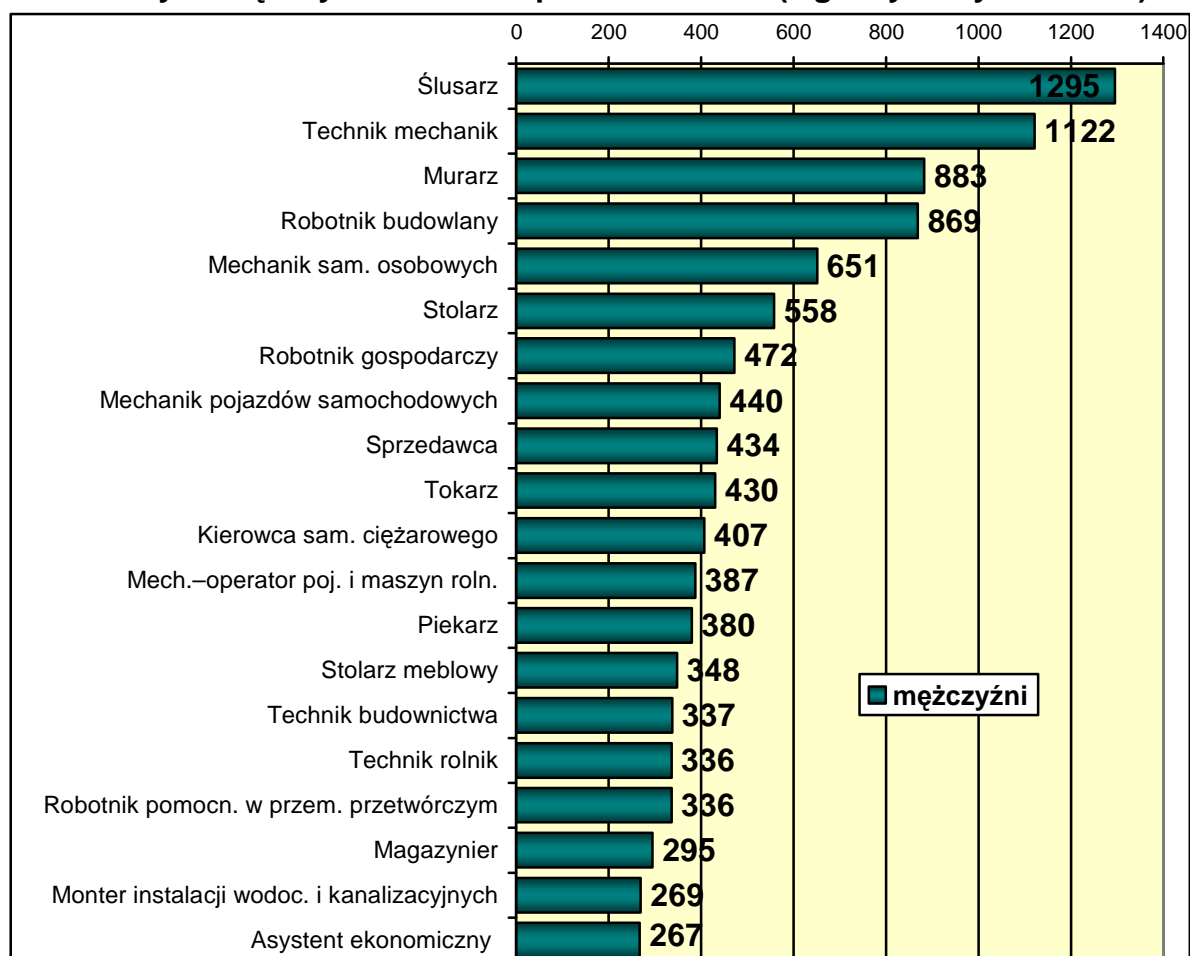
Wyraźnie zarysowały się też grupy zawodowe zdominowane przez jedną płęć. I tak, do grup zawodowych obejmujących samych bezrobotnych mężczyzn można zaliczyć m.in.: mechaników pojazdów samochodowych, kierowców samochodów ciężarowych oraz samochodów osobowych, operatorów pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych, górników podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, monterów instalacji i urządzeń sanitarnych, blacharzy, murarzy i pokrewnych, posadzkarzy i pokrewnych, elektryków budowlanych, ślusarzy i pokrewnych, robotników pomocniczych w budownictwie ogólnym, robotników budowlanych robót wykończeniowych.

Z kolei do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych należą już tradycyjnie: nauczyciele przedszkoli, położne, pielęgniarki, opiekunki dziecięce, pracownicy domowej opieki osobistej, pracownicy usług domowych i pokrewni, sekretarki, recepcjoniści i rejestratorzy, kasjerzy i sprzedawcy biletów, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, szwaczki, hafciarki i pokrewni, przygotowawcze włókna i przędzarze, a także technicy farmaceutyczni, księgowi.

Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu I półrocza 2010r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu I półroczu 2010r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Jak przedstawiono na powyższych wykresach, jedynie część zawodów wystąpiła zarówno w grupie bezrobotnych kobiet, jak i mężczyzn, jednakże na innych pozycjach. Dotyczyło to zawodu sprzedawcy, asystenta ekonomicznego, technika rolnika, robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym. Zróżnicowanie zawodowe między tymi dwiema grupami bezrobotnych jest duże. Ranking najliczniejszych zawodów bezrobotnych kobiet zdominowany był przez zawody związane ze sferą handlu i usług (sprzedawca, krawiec, sprzątaczką, kucharz, fryzjer) oraz z pracami biurowymi, księgowością; wystąpiły tu również zawody związane z wykształceniem wyższym (specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista, specjalista do spraw ekonomicznych i zarządzania). Z kolei bezrobotni mężczyźni licznie reprezentowali zawody budowlane, zawody związane z kierowaniem i naprawą pojazdów samochodowych oraz z przemysłem przetwórczym i maszynowym.

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu I półrocza 2010r. 2410 osób bezrobotnych i stanowiły one 4,1% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zwiększyła się o 218 osób, tj. o 9,9%, a udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,1 punktu proc.

Tab. 6 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2010 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	58446	100	2410	100,0
0. Siły zbrojne	6	0,01	0	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	0,2	1	0,04
2. Specjaliści	5186	8,9	737	30,6
3. Technicy i inny średni personel	9185	15,7	353	14,6
4. Pracownicy biurowi	1661	2,8	27	1,1
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5772	9,9	102	4,2
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1420	2,4	7	0,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13991	23,9	85	3,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2604	4,5	18	0,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	4668	8,0	22	0,9
Bez zawodu	13834	23,7	1058	43,9

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów różni się zdecydowanie od struktury ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu I półrocza 2010r. do grupy tej zaliczono 737 osób i stanowiły one 30,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów (przed rokiem – 31,4%). Wśród ogółu bezrobotnych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły jedynie 8,9% (przed rokiem – 8,6%). Udział specjalistów wśród bezrobotnych absol-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

wentów jest więc 3,5-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu I półrocza 2010r. zarejestrowane były 353 osoby. Stanowiły one 14,6% bezrobotnych absolwentów (przed rokiem było to 17,2%) i było to o 1,1 punktu proc. mniej niż wynosił udział tej grupy zawodowej wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wysoki jest też w populacji bezrobotnych absolwentów udział osób nie posiadających żadnego zawodu i znacznie przewyższa on analogiczny wskaźnik w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 43,9% wobec 23,7% (przed rokiem 42,4% wobec 23,9%). Tak wysoki odsetek bezrobotnych absolwentów bez zawodu, odnotowywany co roku w końcu czerwca wynika z faktu, iż rekrutują się oni głównie spośród osób kończących edukację na poziomie liceum ogólnokształcącego. Duża część tych osób będzie kontynuować naukę na wyższym poziomie kształcenia w systemie dziennym bądź zaocznym, wieczorowym.

Tab. 7. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
			liczba	% do ogółu bezr. abs.	liczba	% do ogółu bezr. abs.
1.	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	192	8,0	167	7,6
2.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	176	7,3	160	7,3
3.	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	128	5,3	123	5,6
4.	"3115"	Technicy mechanicy	119	5,0	111	5,1
5.	"2221"	Inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	112	4,7	54	2,5
6.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	103	4,3	141	6,4
7.	"2411"	Ekonomiści	78	3,3	87	4,0
8.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	78	3,3	49	2,2
9.	"2443"	Filolodzy i tłumacze	61	2,5	52	2,4
10.	"3213"	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności)	61	2,5	40	1,8
11.	"2321"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	59	2,4	59	2,7
12.	"2139"	Informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani	52	2,1	47	2,1
13.	"3121"	Technicy informatycy	52	2,1	26	1,2

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
			liczba	% do ogółu bezr. abs.	liczba	% do ogółu bezr. abs.
14.	"2429"	Prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	50	2,1	36	1,7
15.	"2142"	Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	45	1,8	38	1,7
16.	"2412"	Specjaliści do spraw finansowych	45	1,8	24	1,1
17.	"3214"	Dietetycy i żywieniowcy	45	1,8	42	1,9
18.	"2145"	Inżynierowie mechanicy	41	1,7	40	1,8
19.	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	39	1,6	23	1,0
20.	"3414"	Organizatorzy turystyki i pokrewni	36	1,5	56	2,5
21.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów)	34	1,4	38	1,7
22.	"2239"	Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych) gdzie indziej niesklasyfikowani	32	1,3	50	2,3
23.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	30	1,3	31	1,4
24.	"5122"	Kucharze	30	1,3	36	1,7

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół najliczniej wystąpiły osoby z wykształceniem wyższym i średnim.

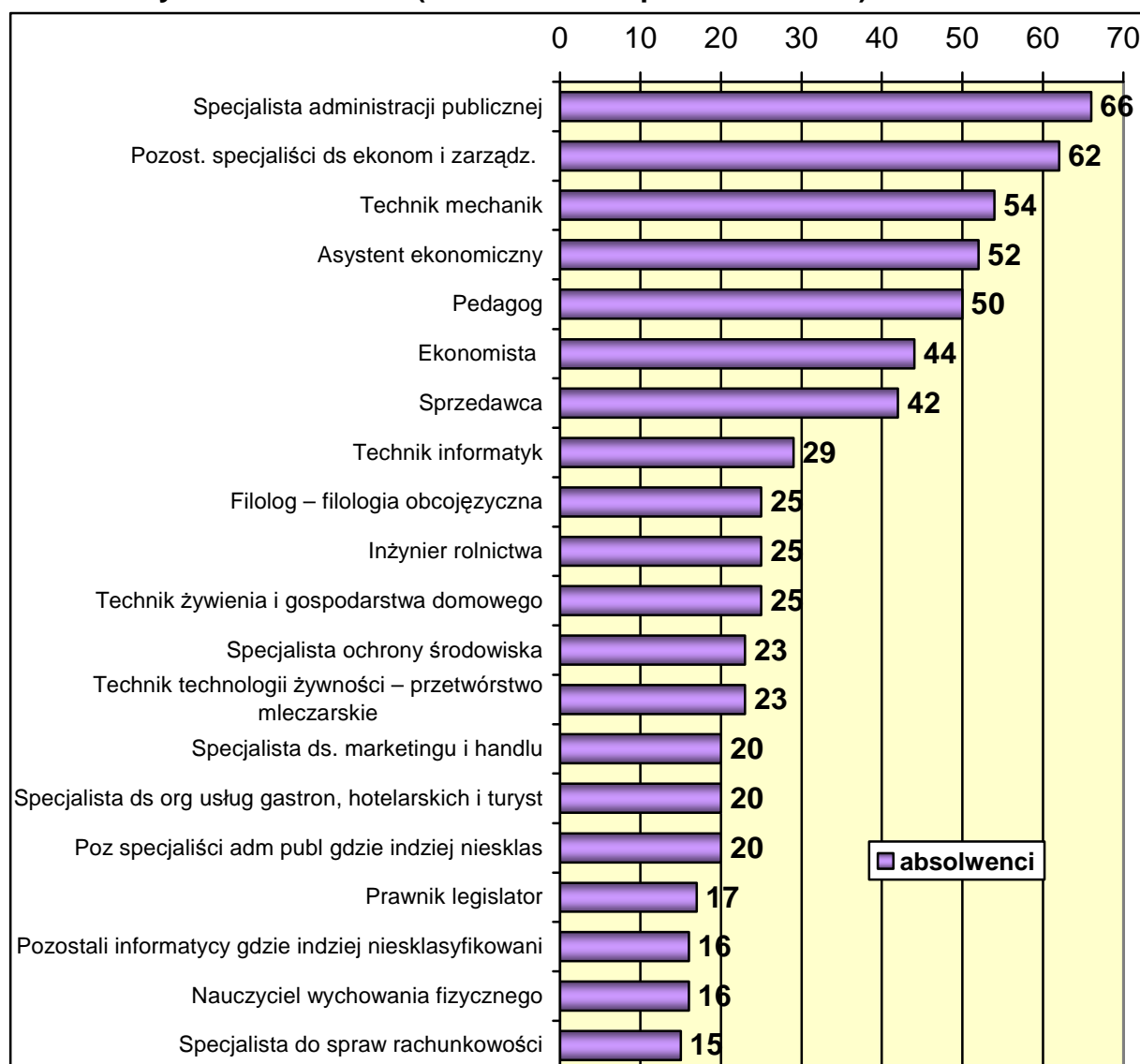
Wśród bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni najwięcej było specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowanych (192 osoby – 8,0%), specjalistów administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowanych (176 osób – 7,3%), archeologów, socjologów i pokrewnych (128 osób – 5,3%) oraz inżynierów rolnictwa, leśnictwa i pokrewnych (119 osób – 5,0%). W przypadku większości zawodów absolwentów szkół wyższych nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Z kolei największe grupy zawodowe bezrobotnych absolwentów szkół średnich to: technicy mechanicy (119 osób – 5,0%), pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani (103 osoby – 4,3% ogółu absolwentów), technicy technologii żywności (61 osób – 2,5%) oraz technicy informatycy (51 osób – 2,1%). Także w przypadku większości absolwentów szkół średnich odnotowano wzrost liczebności zarejestrowanych bezrobotnych w większości zawodów.

Dość licznie reprezentowani byli również wśród bezrobotnych absolwentów przyszli sprzedawcy (78 osób – 3,3% ogółu zarejestrowanych absolwentów).

Wykres 5. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu I półrocza 2010r.)

W powyższym rankingu najliczniejszych zawodów bezrobotnych absolwentów, w odróżnieniu od rankingu zawodów przedstawionego dla ogółu bezrobotnych, wystąpiła duża liczba zawodów z grupy specjalistów (14 pozycji) oraz techników i innego średniego personelu. Brak tu natomiast zawodów z grupy pracowników przy pracach prostych, zawodów robotników budowlanych i robotników pomocniczych w przemyśle.

1.4 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Inną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne (tj. pozostające bez pracy ponad

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

12 miesięcy). Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu I półrocza 2010r. 25,5% (14905 osób) i w stosunku do stanu z końca I półrocza 2009r. zwiększyła się o 2829 osób, tj. o 41,1%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa pogorszeniu w stopniu znacznie większym niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których poziom bezrobocia zwiększył się w tym okresie o 12,9%. Wzrost liczby bezrobotnych długotrwale odnotowano we wszystkich grupach zawodowych, największy zaś dotyczył grupy pracowników przemysłowych i rzemieślników (o 1503 osoby, tj. o 49,8%), techników i innego średniego personelu (o 628 osób, tj. o 42,1%), pracowników przy pracach prostych (o 495 osób, tj. o 33,5%) oraz pracowników usług osobistych i rzemieślników (o 474 osoby, tj. o 37,7%). Niepokojący jest fakt, że długotrwale bezrobocie również wśród specjalistów zwiększyło się o prawie 50%.

Tab. 8 Długotrwale bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2010 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwale bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	58446	100,0	14905	100,0
0. Siły zbrojne	6	0,01	0	0,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	0,2	35	0,2
2. Specjaliści	5186	8,9	907	6,1
3. Technicy i inny średni personel	9185	15,7	2120	14,2
4. Pracownicy biurowi	1661	2,8	549	3,7
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5772	9,9	1730	11,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1420	2,4	536	3,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13991	23,9	4522	30,3
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2604	4,5	927	6,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	4668	8,0	1973	13,2
Bez zawodu	13834	23,7	1606	10,8

Długotrwale bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 30,3% ogółu długotrwale bezrobotnych (wobec 23,9%-udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), technicy i inny średni personel - 14,2% (wobec 15,7%), pracownicy zatrudnieni przy pracach prostych – 13,2% (wobec 8,0%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

– 11,6% (wobec 9,9%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowali rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy 3,6% (wobec 2,4%), pracownicy biurowi – 3,7% (wobec 2,8%) oraz specjaliści, którzy stanowili 6,1% długotrwale bezrobotnych (wobec 8,9% wśród ogółu bezrobotnych).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były (podobnie jak przed rokiem) następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

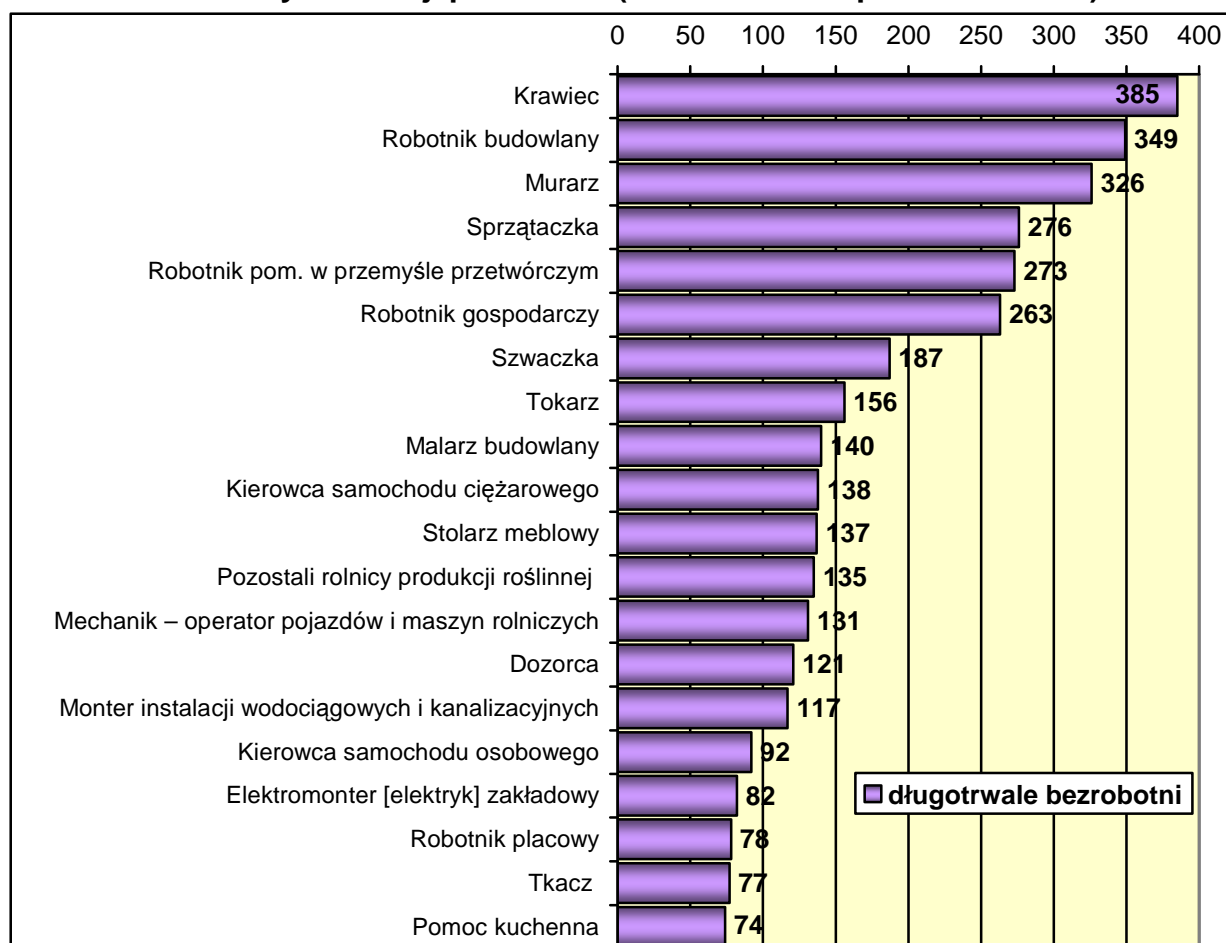
Tab. 9. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnych grup zawodów	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.	
			liczba	% do ogółu długotrwale bezr.	liczba	% do ogółu długotrwale bezr.
1.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	1130	7,6	787	7,4
2.	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	532	3,6	427	4,0
3.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	467	3,1	331	3,1
4.	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	442	3,0	341	3,2
5.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	406	2,7	276	2,6
6.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	397	2,7	305	2,9
7.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	391	2,6	259	2,5
8.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych*	384	2,6	233	2,2
9.	"7121"	Murarze i pokrewni	370	2,5	275	2,6
10.	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń*	363	2,4	263	2,5
11.	"7422"	Stolarze i pokrewni	322	2,2	183	1,7
12.	"3115"	Technicy mechanicy	315	2,1	193	1,8
13.	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	307	2,1	261	2,5
14.	"9141"	Gospodarze budynków	304	2,0	215	2,0

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych, we wszystkich nastąpił wyraźny wzrost poziomu bezrobocia, jednakże procentowy udział w ogólnej zbiorowości długotrwale bezrobotnych pozostał na podobnym do ubiegłorocznego poziomie.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2010r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów najbardziej obciążonych odsetkiem bezrobotnych długotrwale najliczniej wystąpiły zawody pracowników niewykwalifikowanych w usługach i budownictwie (robotnik budowlany, robotnik pomocniczy w przemyśle, robotnik gospodarczy, robotnik placowy, dozorca, sprzątaczką, pomoc kuchenna), robotników wykwalifikowanych w budownictwie (murarz, malarz budowlany, monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych), przemyśle odzieżowym (krawiec, szwaczka), włókienniczym (tkacz), a także w zawodach związanych z rolnictwem (rolnik produkcji roślinnej, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych) oraz kierowcy.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwale bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktualnych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 33 grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 50 osób długotrwale bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 10 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2010r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"7125"	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	0,56
2	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	0,51
3	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	0,50
4	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,47
5	"8331"	Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych	0,47
6	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	0,46
7	"6311"	Robotnicy leśni i pokrewni	0,46
8	"8283"	Monterzy sprzętu elektronicznego	0,46
9	"9132"	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	0,45
10	"7122"	Betoniarze	0,43
11	"9141"	Gospodarze budynków	0,42
12	"5131"	Opiekunki dziecięce	0,42
13	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	0,42
14	"7443"	Obuwnicy*	0,41
15	"7136"	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,41
16	"7432"	Tkacze, dziewiarze i pokrewni*	0,41
17	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,41
18	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,40
19	"4121"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	0,40

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
20	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,40
21	"5133"	Pracownicy domowej opieki osobistej	0,40
22	"3432"	Księgowi	0,38
23	"7431"	Przygotowywacze włókna i przędzarze	0,38
24	"7121"	Murarze i pokrewni	0,37
25	"7243"	Elektrycy budowlani i pokrewni	0,36
26	"8162"	Maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni	0,36
27	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	0,35
28	"8321"	Kierowcy samochodów osobowych	0,34
29	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali*	0,34
30	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	0,34
31	"9331"	Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze	0,34

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody **z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników**: związane z budownictwem (m.in. robotnicy budownictwa wodnego, murarze, betoniarze, elektrycy budowlani, monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych), przemysłem włókienniczym (tkacze, przygotowawcze włókna i przędzarze), obuwnicy, szwaczki i krawcy, **z grupy pracowników przy pracach prostych** (m.in. pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, zamiatacze, portierzy, woźni, gospodarze budynków, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, drogowym, wodnym i pokrewni). Były to więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu I półroczu 2010r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 14426 ofert pracy, z tego 60,4% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 39,6% - w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły ponad 70% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy.

Tab. 11 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w latach 2009-2010

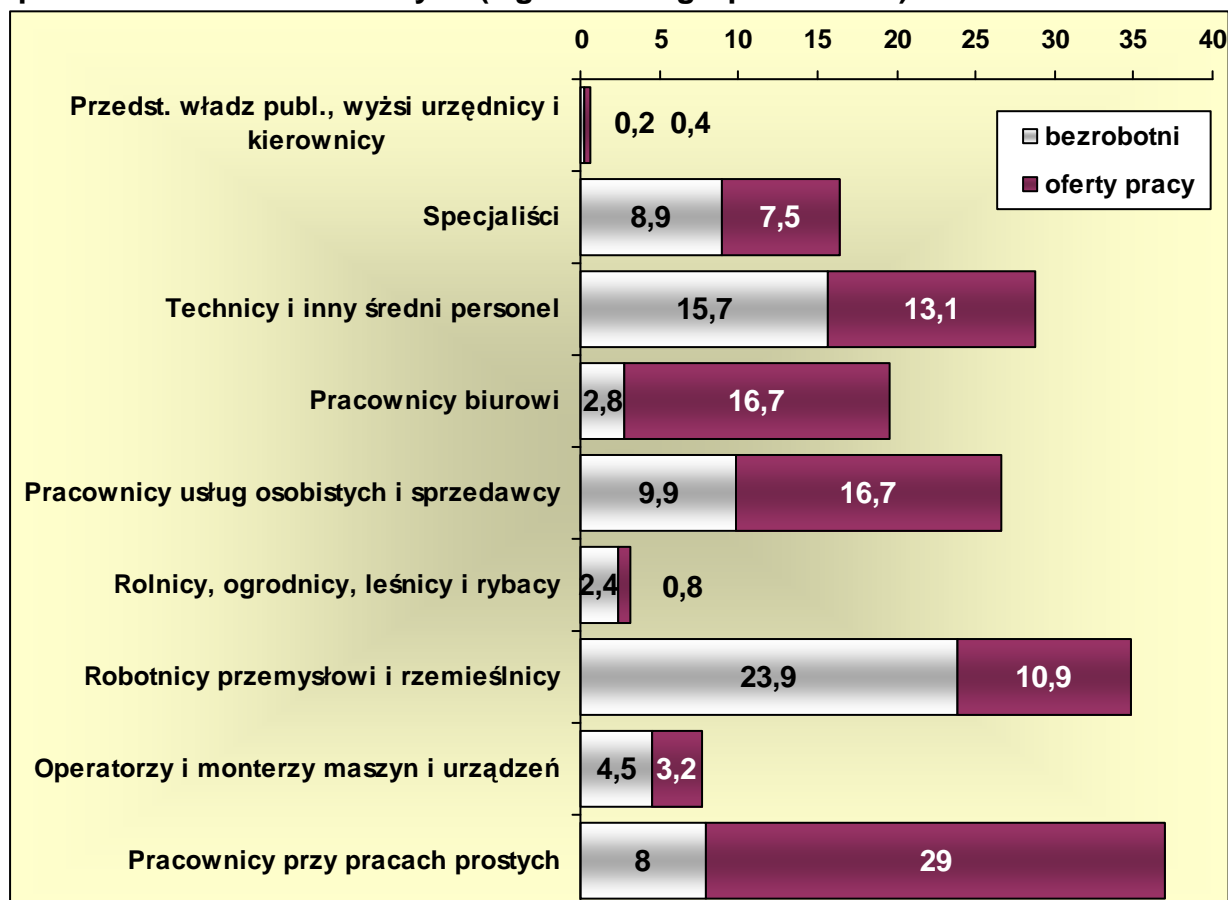
Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2010r.		I półrocze 2009r.		wzrost/ spa- dek(+/-)	
	liczba	%	liczba	%	w licz- bach	w %
Ogółem, w tym:	14426	100	12042	100	2384	+16,5
0. Siły zbrojne	0	-	0	0,0	-	-
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	75	0,5	52	0,4	23	+30,7
2. Specjaliści	906	6,3	906	7,5	0	-
3. Technicy i inny średni personel	1924	13,3	1573	13,1	351	+18,2
4. Pracownicy biurowi	2430	16,8	2016	16,7	414	+17,0
5. Pracow. usług osobistych i sprzedawcy	2390	16,6	2010	16,7	380	+15,9
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	109	0,8	98	0,8	11	+10,1
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1787	12,4	1309	10,9	478	+26,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządz.	579	4,0	391	3,2	188	+32,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	4187	29,0	3492	29,0	695	+16,6
Bez zawodu	39	0,3	195	1,6	-156	-400,0

Najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 3 grup zawodowych: pracowników przy pracach prostych (29,0% ogółu ofert), pracowników biurowych (16,8%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (16,6%).

Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,5% ogółu ofert), rolników, ogrodników, leśników i rybaków (0,8%) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (4,0%). Nie było też zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

W I półroczu 2010r., w porównaniu do I półrocza ub. roku, liczba zgłoszonych miejsc pracy była większa o 2384, czyli o 16,5%. Liczba ofert pracy zwiększyła się we wszystkich grupach zawodowych. Największy wzrost popytu na pracę odnotowano w grupie pracowników przy pracach prostych (o 695, tj. o 16,6% więcej), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 478, tj. o 26,7% ofert więcej) oraz pracowników biurowych (o 414, tj. o 17,0% więcej ofert).

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w I półroczu 2010r. oraz zarejestrowanych w końcu I półrocza 2010r. bezrobotnych (wg wielkich grup zawodów)

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między podażą pracy a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników biurowych (2,8% w strukturze bezrobotnych wobec 16,7% w strukturze ofert pracy), pracowników przy pracach prostych (odpowiednio: 8,0% wobec 29,0%), a także robotników przemysłowych i rzemieślników (23,9% wobec 10,9%) i rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,4% wobec 0,8%). Najbardziej wyrównane proporcje między podażą i popytem dotyczą techników i innego średniego personelu (15,7% wobec 13,1%)

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 26 grup zawodów, w których w I półroczu 2010r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 100 ofert pracy.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Tab. 12. Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) zgłoszonych w I półroczu 2010r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone			
			w I półroczu 2010r.		w I półroczu 2009r.	
			liczba	%	liczba	%
1.	"9141"	Gospodarze budynków	2372	16,4	2077	17,2
2.	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1795	12,4	1552	12,9
3.	"5221"	Sprzedawcy i demonstratorzy	1368	9,5	1189	9,9
4.	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	673	4,7	514	4,3
5.	"9132"	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	642	4,4	468	3,9
6.	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	323	2,2	248	2,1
7.	"9313"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	309	2,1	272	2,9
8.	"5122"	Kucharze	234	1,6	134	1,1
9.	"5123"	Kelnerzy i pokrewni	226	1,6	166	1,4
10.	"3415"	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	221	1,5	202	1,7
11.	"9321"	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	200	1,4	211	1,8
12.	"4131"	Magazynierzy i pokrewni	199	1,4	149	1,2
13.	"5141"	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	183	1,3	169	1,7
14.	"8323"	Kierowcy samochodów ciężarowych	181	1,3	138	1,1
15.	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych	176	1,2	115	1,0
16.	"5131"	Opiekunki dziecięce	168	1,2	133	1,1
17.	"7422"	Stolarze i pokrewni	142	1,0	110	0,9
18.	"3461"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	128	0,9	126	1,0
19.	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	123	0,9	98	0,8
20.	"7222"	Ślusarze i pokrewni	123	0,9	35	0,3
21.	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	119	0,8	121	1,0
22.	"7212"	Spawacze i pokrewni	112	0,8	40	0,3
23.	"9152"	Portierzy, woźni i pokrewni	109	0,8	98	0,8
24.	"3432"	Księgowi	108	0,8	81	0,7
25.	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	107	0,7	267	2,2
26.	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	104	0,7	67	0,6

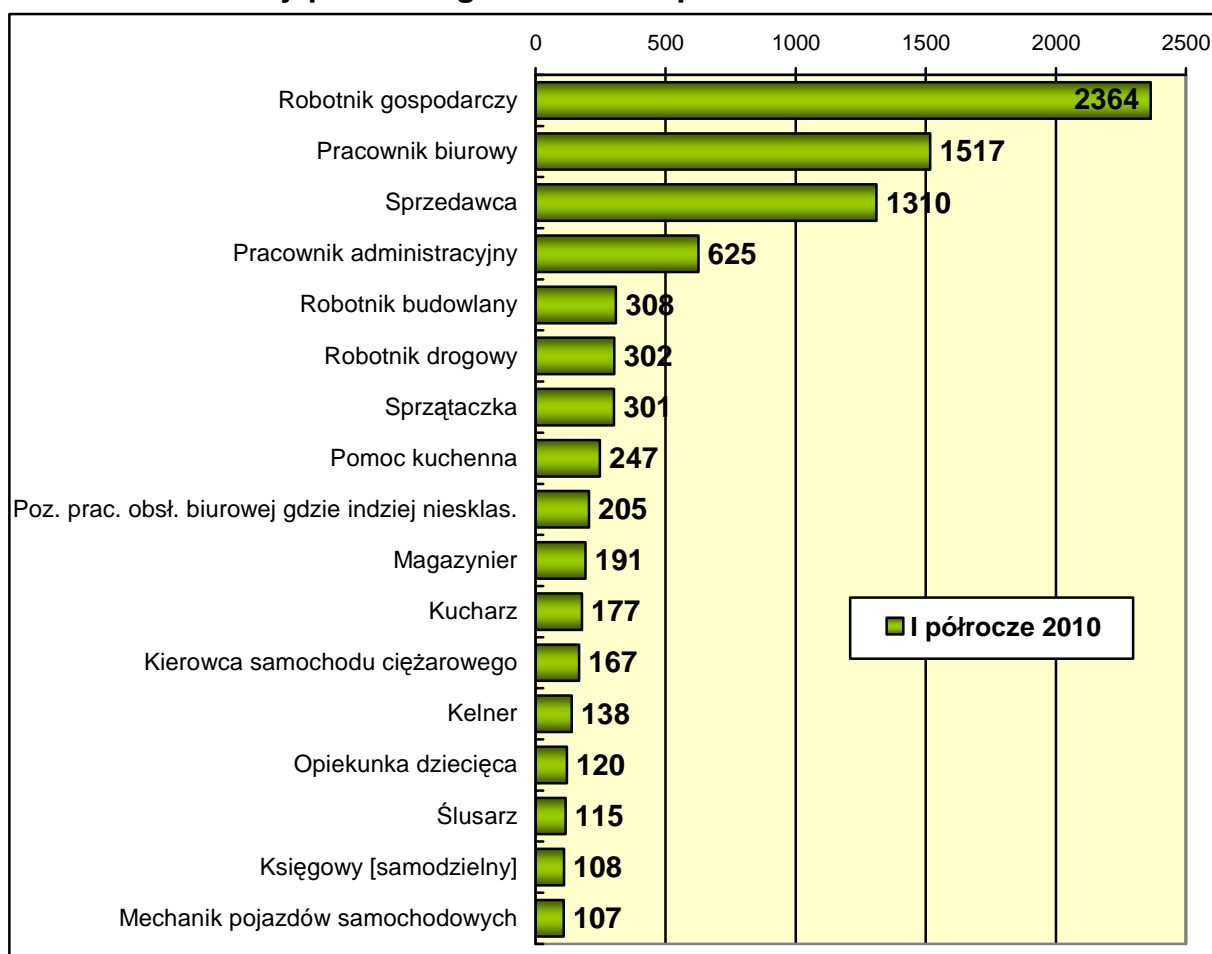
Jak wynika z powyższego zestawienia oraz podobnych zestawień z poprzednich lat, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie 38% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 2372 (16,4% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani – 1795 (12,4%) oraz sprzedawcy i demonstratorzy – 1368 (9,5%).

Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy dla pracowników przy pracach prostych (pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, portierzy, robotnicy pomocniczy w przemyśle, robotnicy przy pracach prostych), techników i innego średniego personelu (handlowcy, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, pracownicy ds. finansowych i handlowych, księgowi), robotników przemysłowych i rzemieślników (mechaników pojazdów samochodowych, stolarzy, robotników budowlanych robót stanu surowego, ślusarzy, spawaczy) oraz pracowników usług osobistych (kucharzy, kelnerów, fryzjerów, kosmetyczek, opiekunek dziecięcych) i sprzedawców.

W przeważającej części ww. wymienionych grup zawodów, w których pracodawcy zgłosili najwięcej ofert pracy, ich liczba w stosunku do poprzedniego roku wzrosła.

Wykres 8. Ranking ofert pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w okresie I półrocza 2010r.

2.1. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w określonym zawodzie określa, jak duże są szanse na znalezienie pracy w tym zawodzie. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie czasu, będących w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie. Pozwala on na ustalenie, w których zawodach najłatwiej i najtrudniej znaleźć pracę. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym szanse te rosną.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

**Tab. 13 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r. wg wskaźnika szansy uzyskania oferty**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
1	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	0,3332
2	"41"	Pracownicy obsługi biurowej	0,2879
3	"33"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,2333
4	"91"	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,2311
5	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,1841
6	"13"	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,1342
7	"12"	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,1212
8	"42"	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,112
9	"34"	Pracownicy pozostałych specjalności	0,0867
10	"52"	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,076
11	"51"	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,0647
12	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0612
13	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0489
14	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0483
15	"62"	Ogrodnicy	0,0469
16	"23"	Specjaliści szkolnictwa	0,0401
17	"22"	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,0394
18	"71"	Górnicy i robotnicy budowlani	0,0373
19	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0367
20	"63"	Leśnicy i rybacy	0,031
21	"82"	Operatorzy i monterzy maszyn	0,022
22	"24"	Pozostali specjaliści	0,0215
23	"73"	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,0198
24	"72"	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,0185
25	"74"	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,0167
26	"32"	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,0098
27	"31"	Średni personel techniczny	0,0087
28	"61"	Rolnicy	0,001
29	"01"	Siły zbrojne	0
30	"64"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0

*) Duże grupy zawodów uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika szansy uzyskania oferty

W skali dużych (2-cyfrowych) grup zawodów, największe szanse na otrzymania

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

nie propozycji pracy, podobnie jak w roku poprzednim, mieli: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze, pracownicy obsługi biurowej, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach, robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni, kierownicy małych przedsiębiorstw, kierownicy dużych i średnich organizacji oraz pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów.

Analizując natomiast szanse uzyskania oferty pracy według 4-cyfrowych grup zawodów, można wskazać następujące grupy zawodów, w których istnieją wysokie szanse na otrzymanie oferty pracy:

"3442"	Urzędnicy do spraw podatków	2,0
"2431"	Archiwiści i muzealnicy	1,75
"3443"	Urzędnicy do spraw przyznawania zasiłków	1,1111
"3423"	Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy	1,0
"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	0,9275
"5113"	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,7777
"3476"	Animatorzy kultury	0,7619
"4142"	Kodowacze i korektorzy	0,7333
"9141"	Gospodarze budynków	0,5928
"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5297
"5149"	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
"5151"	Strażacy	0,5
"3475"	Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	0,4568
"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	0,4395
"1239"	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4314
"2421"	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	0,4286
"8231"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy	0,4127

Jednocześnie w statystykach urzędów pracy wystąpiły w I półroczu br. 83 elementarne grupy zawodów, w których zarejestrowane były osoby bezrobotne, mające zerowe szanse na jej znalezienie, gdyż w tych zawodach nie zgłoszono ani jednej oferty pracy. Zawody z nikłymi szansami na otrzymanie oferty pracy wystąpiły we wszystkich wielkich grupach zawodów, najwięcej jednak dotyczyło zawodów z jednej strony związanych z przemysłem włókienniczym, a z drugiej specjalistów

o profilu humanistycznym (filozofowie, historycy i politolodzy, filolodzy i tłumacze).

3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu I półrocza 2010r. zbiorowość ta liczyła 43591 osób, tj. 74,6% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 38726 osób, tj. 74,8% ogółu bezrobotnych).

Tab. 14. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - I półroczu 2010r.

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2010r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2010r.		- stan w końcu I półrocza 2010r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łow. i rybactwo	542	1,9	1240	2,8	225	1,6
Górnictwo i wydobywanie	47	0,2	52	0,1	22	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	6142	21,5	10172	23,3	1784	12,4
Wytwarzanie i zaopatryw. w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do ukł. klimat.	58	0,2	112	0,3	45	0,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	228	0,8	384	0,9	219	1,5
Budownictwo	3037	10,7	4370	10,0	1059	7,3
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5682	19,9	8198	18,8	2582	17,9
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	780	2,7	1092	2,5	524	3,6
Transport i gospodarka magazynowa	836	2,9	1074	2,5	357	2,5
Informacja i komunikacja	200	0,7	266	0,6	138	1,0
Działalność finansowa i ubezpiecz.	388	1,4	510	1,2	336	2,3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	246	0,9	458	1,1	179	1,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	703	2,5	917	2,1	536	3,7
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	841	3,0	955	2,2	324	2,2

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2010r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2010r.		- stan w końcu I półrocza 2010r.			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązk. zabezpiecz społ.	1723	6,0	2558	5,9	3769	26,1
Edukacja	709	2,5	1126	2,6	774	5,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	573	2,0	888	2,0	743	5,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	362	1,3	476	1,1	500	3,5
Pozostała działalność usługowa	773	2,7	1303	3,0	307	2,1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	67	0,2	225	0,5	1	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	-	1	0,0	2	0,0
Działalność nie zidentyfikowana	4568	16,0	7214	16,5	0	-
Ogółem	28505	100,0	43591	100,0	14426	100,0

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w I półroczu 2010r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

- przetwórstwo przemysłowe - 6142 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (21,5% ogółu nowo zarejestrowanych) i 1784 zgłoszone oferty pracy (12,4% ogółu ofert),
- handel i naprawa pojazdów samochodowych – 5682 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (19,9%) i 2582 oferty (17,9%),
- budownictwo – 3037 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (10,7%) i 1059 ofert (7,3%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1723 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (6,0%) i 3769 ofert (26,1%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 841 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,0%) i 324 oferty (2,2%),
- transport i gospodarka magazynowa - 836 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (2,9%) i 357 ofert (2,5%).

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Od lat mamy do czynienia z niedostosowaniem systemu kształcenia do wymagań rynku pracy, które powoduje, że funkcjonują na nim zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**) oraz zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

**Tab. 15. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r. (wg grup 2-cyfrowych)**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów		
1	"01"	Siły zbrojne	0	X	
2	"64"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0		
3	"61"	Rolnicy	0,0126	zawody nadwyżkowe	
4	"31"	Średni personel techniczny	0,0735		
5	"32"	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,0826		
6	"24"	Pozostali specjaliści	0,1331		
7	"74"	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,1632		
8	"72"	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,1668		
9	"82"	Operatorzy i monterzy maszyn	0,2092		
10	"22"	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,2224		
11	"73"	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,2232		
12	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2335		
13	"23"	Specjaliści szkolnictwa	0,2985		
14	"63"	Leśnicy i rybacy	0,3727		
15	"71"	Górnicy i robotnicy budowlani	0,3961		
16	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4816		
17	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4921		
18	"62"	Ogrodnicy	0,5849		
19	"51"	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,5938		
20	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,639		
21	"52"	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,7205		
22	"34"	Pracownicy pozostałych specjalności	0,726		
23	"12"	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,7966		
24	"13"	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,871		
25	"42"	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,9902		zawody równowagi
26	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	1,6111		zawody deficytowe
27	"33"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	2,6923		
28	"41"	Pracownicy obsługi biurowej	2,7159		
29	"91"	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	2,9673		
30	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze	MAX		

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 30 grup zawodów wystąpiły 22 grupy zawodów nadwyżkowych, jedna grupa równowagi oraz 5 grup zawodów deficytowych. Równowagą między popytem i podaży charakteryzowała się jedna grupa, a mianowicie pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów. Można więc stwierdzić, że nadal jest to rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Dwie pierwsze grupy zawodów, będące na czele powyższego rankingu, ze względu na swoją specyfikę i znikomą liczbę ofert pracy, nie podlegają w pełni prawom popytu i podaży. Są to: siły zbrojne oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.

Jako **najbardziej nadwyżkowe** należy wskazać następujące duże grupy zawodów: rolnicy, średni personel techniczny, średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia oraz pozostali specjaliści.

Do **deficytowych** dużych grup zawodów należą: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, pracownicy obsługi biurowej, pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze.

Należy zaznaczyć, że zestawienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg 2-cyfrowych dużych grup jest zbyt uogólnione i nie odzwierciedla rzeczywistego obrazu sytuacji, powodując jednocześnie utratę wielu istotnych informacji.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 345 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w I półroczu 2010r., można wyróżnić:

- 258 grup zawodów nadwyżkowych, w tym w 83 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy (przed rokiem odpowiednio: 278 i 100),
- 23 grupy zawodów zrównoważonych (przed rokiem 13 grup),
- 64 grupy zawodów deficytowych, w tym 6 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody (przed rokiem odpowiednio: 49 i 9).

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 74,8% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w I półroczu 2010r. w sprawozdawczości urzędów pracy (przed rokiem: 81,8%). Obejmowały one 258 grup zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszukujących pracy w tych zawodach.

33,3% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półrocza pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (83 grupy zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- tkacze, dziewiarze i pokrewni, przygotowawcze włókna i przędzarze, operatorzy maszyn tkackich, dziewiarskich i pokrewni, operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni, operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych i pokrewni,
- filozofowie, historycy i politolodzy, filolodzy i tłumacze,
- kaletnicy, rymarze i pokrewni,
- dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni,
- operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni,
- formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła,
- górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- monterzy systemów rurociągowych.

Dalszych 36% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,0053 do 0,3 (93 grupy zawodów). Spośród nich do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych grup zawodów (liczących co najmniej 400 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Tab. 16. Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim w I półroczu 2010r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
1	"6111"	Rolnicy produkcji roślinnej	0,0053
2	"3212"	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	0,0063
3	"6131"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0072
4	"3115"	Technicy mechanicy	0,0183
5	"3213"	Technicy technologii żywności*	0,0256
6	"3119"	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0295
7	"2441"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0,0346
8	"3112"	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	0,043
9	"3414"	Organizatorzy turystyki i pokrewni	0,0476
10	"2411"	Ekonomiści	0,0567
11	"7233"	Mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń*	0,0623
12	"7433"	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	0,0765
13	"7241"	Elektromechanicy*	0,0896
14	"7412"	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,0936
15	"2479"	Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0978
16	"2419"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1223
17	"3419"	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1229
18	"7141"	Malarze budowlani i pokrewni	0,1266
19	"2321"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	0,1303
20	"7121"	Murarze i pokrewni	0,1482
21	"3121"	Technicy informatycy	0,1504
22	"7242"	Elektromonterzy	0,1506
23	"7231"	Mechanicy pojazdów samochodowych*	0,161
24	"7222"	Ślusarze i pokrewni	0,1644
25	"9331"	Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze	0,1684
26	"7422"	Stolarze i pokrewni	0,1927
27	"7223"	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali*	0,2007
28	"7123"	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	0,2523
29	"7436"	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,2664

*) Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

W woj. podlaskim najbardziej nadwyżkowe zawody skupiły się głównie w trzech grupach zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników, techników i innego średniego personelu oraz specjalistów, i były to:

- zawody związane z rolnictwem (rolnicy produkcji roślinnej oraz roślinnej i zwierzęcej, technicy rolnicy, leśnicy),
- zawody robotnicze związane z przemysłem metalowym i elektronicznym (mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń, elektromechanicy, elektromonterzy, monterzy elektroniki, ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali, ślusarze) i przemysłem odzieżowym (krawcy, kapelusznicy i pokrewni),
- zawody związane z budownictwem (technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni, murarze, malarze, stolarze budowlani),
- zawody techniczne (technicy technologii żywności, organizatorzy turystyki i pokrewni, technicy pracownicy ds. finansowych i handlowych, technicy informatycy),
- zawody specjalistów (archeolodzy, socjolodzy i pokrewni, ekonomiści, specjaliści administracji publicznej, specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – a więc kierunki studiów o największej liczbie absolwentów w naszym województwie).

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

Tab.17. Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2010r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półroczu 2010r.
1	"321208"	Technik rolnik	0,00	799
2	"311913"	Technik technologii odzieży	0	340
3	"743206"	Tkacz	0	200
4	"743101"	Przędzacz	0	153
5	"311918"	Technik włókiennik	0	141
6	"341404"	Organizator usług hotelarskich	0	137
7	"611104"	Rolnik upraw polowych	0	113
8	"244302"	Filolog – filologia obcojęzyczna	0	105
9	"000000"	Bez zawodu	0,0035	13834
10	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,004	289
11	"311503"	Technik mechanizacji rolnictwa	0,0054	210
12	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0072	498

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półrocza 2010r.
13	"241915"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0075	118
14	"222105"	Inżynier rolnictwa	0,0079	133
15	"611190"	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	0,0089	258
16	"341403"	Organizator usług gastronomicznych	0,009	103
17	"321206"	Technik ogrodnik	0,0133	113
18	"723390"	Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	0,0165	198
19	"232123"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0182	100
20	"724190"	Pozostali elektromechanicy	0,0187	138
21	"744304"	Obuwnik przemysłowy	0,02	108
22	"321309"	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	0,0217	120
23	"311502"	Technik mechanik	0,0218	1154
24	"311911"	Technik technologii drewna	0,0227	263
25	"724290"	Pozostali elektromonterzy	0,0241	129
26	"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,0245	247
27	"712302"	Stolarz budowlany	0,028	160
28	"321390"	Pozostali technicy technologii żywności	0,0303	103
29	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0304	306
30	"311204"	Technik budownictwa	0,0309	441

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców. W I półroczu br. odnotowano 64 grupy elementarne zawodów deficytowych i stanowiły one 18,6% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 64 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w I półroczu 2010r., w 6 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgło-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

szono co najmniej 30 ofert pracy w skali województwa.

**Tab. 18. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.
(wg grup 4-cyfrowych)**

Lp	Kod grupy zaw.	Grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	"3476"	Animatorzy kultury	8
2	"9141"	Gospodarze budynków	7,0838
3	"3482"	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	5,8182
4	"4191"	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4,8907
5	"4222"	Recepcjoniści i rejestratorzy	3,88
6	"3431"	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	3,7697
7	"5131"	Opiekunki dziecięce	3,4286
8	"8111"	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	3,375
9	"3475"	Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	3,3636
10	"4111"	Sekretarki	3,3
11	"7129"	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,2368
12	"3311"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	2,6923
13	"9312"	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	2,3165
14	"9211"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	1,6667
15	"2332"	Nauczyciele przedszkoli	1,6667
16	"9162"	Zamiatacze i pokrewni	1,625
17	"3461"	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,561
18	"7423"	Ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni	1,4516
19	"9132"	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i podobne	1,3617
20	"3432"	Księgowi	1,2
21	"3416"	Zaopatrzeniowcy	1,1622
22	"7135"	Szklarze i pokrewni	1,1205
23	"8332"	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,1143
24	"3476"	Animatorzy kultury	8

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów defi-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

cytowych:

- zawody na średnim poziomie wykształcenia, wymagające umiejętności interpersonalnych bądź związane z kontaktami z klientem: animatorzy kultury, pracownicy bibliotek i informacji naukowej, sekretarki, recepcjoniści i rejestratorzy, pracownicy obsługi biurowej, pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni, nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, opiekunki dziecięce, a także sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni, księgowi i zaopatrzeniowcy,
- na poziomie wykształcenia wyższego: nauczyciele przedszkoli,
- zawody związane z budownictwem: robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, szklarze i pokrewni, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni, operatorzy maszyn górniczych i pokrewni, operatorzy sprzętu do robót ziemnych,
- zawody robotników niewykwalifikowanych: gospodarze budynków, zmiataacze, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, robotnicy pomocniczy w rolnictwie.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab.19. Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2010r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.
1	"712990"	Pozostali robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	24,5	49
2	"344301"	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	20,0	20
3	"741102"	Przetwórca ryb	20,0	20
4	"931290"	Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	20,0	20
5	"419190"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	15,7692	205
6	"414104"	Kurier	14,0	28
7	"921103"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	11,0	22
8	"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	10,8	54
9	"419104"	Pracownik kancelaryjny	9,6667	58
10	"347601"	Animator kultury	8,0	32
11	"513190"	Pozostałe opiekunki dziecięce	7,8333	47

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010r.
12	"914103"	Robotnik gospodarczy	7,3189	2364
13	"123901"	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	6,6667	20
14	"422202"	Rejestratorka medyczna	5,25	42
15	"222101"	Doradca rolniczy	5,0	30
16	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	4,5831	1517
17	"932113"	Pomocnik mleczarski	4,5	27
18	"348202"	Bibliotekarz	4,4545	49
19	"343102"	Sekretarka medyczna	4,2	21
20	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	3,858	625
21	"346103"	Opiekunka środowiskowa	3,8571	54
22	"341504"	Telemarketer	3,6667	55
23	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	3,375	54
24	"411101"	Sekretarka	3,3	99
25	"712901"	Konserwator budynków	3,2381	68
26	"422201"	Recepcjonista	3,1765	54
27	"341901"	Asystent bankowości	3,1333	47
28	"513102"	Opiekunka dziecięca	3,0	120
29	"915206"	Woźny	3,0	36
30	"913204"	Pomoc kuchenna	2,6559	247

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 30 pracowników.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiły w I półroczu 2010r. 23 grupy zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 6,7% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2010r.**

Tab. 20. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w I półroczu 2010r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	"1319"	Kierownicy małych przedsiębiorstw gdzie indziej niesklasyfikowani	0,9091
2	"4221"	Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni	0,9091
3	"9133"	Praczkі ręczne i prasowacze	0,92
4	"1223"	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie	1,0
5	"2341"	Nauczyciele szkół specjalnych	1,0
6	"3142"	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	1,0
7	"3222"	Optycy	1,0
8	"3417"	Rzeczoznawcy, taksatorzy i licytatorzy	1,0
9	"3429"	Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi gdzie indziej niesklasyfik.	1,0
10	"4114"	Maszynistki i stenografowie	1,0
11	"6212"	Ogrodnicy terenów zieleni	1,0
12	"6322"	Rybaczy śródlądowi gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0
13	"7137"	Monterzy sieci komunalnych* (zawód szkolny: Monter sieci komunalnych - obejmuje grupę elementarną 7137)	1,0
14	"7344"	Fotografowie poligraficzni	1,0
15	"8159"	Operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0
16	"9121"	Czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach	1,0
17	"9153"	Wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni	1,0
18	"9212"	Robotnicy pomocniczy w leśnictwie	1,0
19	"7131"	Dekarze	1,0278
20	"7124"	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	1,0286
21	"4212"	Kasjerzy bankowi i pokrewni	1,0526
22	"5132"	Pomocniczy personel medyczny	1,0652
23	"4141"	Doręczyciele pocztowi i pokrewni	1,0789

Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy w I półroczu 2010r. wystąpili przedstawiciele wszystkich grup zawodów, począwszy od tych

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

związanych z pełnieniem funkcji kierowniczych (kierownicy małych przedsiębiorstw, kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie) przez pracowników biurowych (informatorzy, pracownicy biur podróży, maszynistki i stenografowie, kasjerzy bankowi, doręczyciele pocztowi), średni personel (optycy, pomocniczy personel medyczny, agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi, rzeczoznawcy, taksatorzy i licytatorzy) po zawody robotników wykwalifikowanych (monterzy sieci komunalnych, fotografowie poligraficzni, operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego, dekarze, robotnicy budowy dróg) i niewykwalifikowanych (praczki ręczne i prasowacze, czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach, wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki, robotnicy pomocniczy w leśnictwie).

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

2009 rok był bardzo trudny dla rynku pracy woj. podlaskiego i przyniósł znaczny ponad 33% wzrost poziomu bezrobocia. Natomiast 2010r. to okres wyhamowania tempa niekorzystnych zmian i względnej sytuacji. W analizowanym I półroczu br. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 2,7 tys. osób, tj. o 4,5% (dla porównania – w I półroczu 2009r. poziom bezrobocia zwiększył się o 5,9 tys. osób, tj. o 13%), a procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo zmniejszył się o 0,6 punktu proc. (przed rokiem zwiększył się o 1,2 punktu). Nadal jednak poziom bezrobocia był wyższy niż w końcu I półrocza 2009r. o 6,7 tys. osób (o prawie 13%), a stopa bezrobocia wyższa o 1,3 punktu proc.

W I półroczu br. zmniejszyły się napływy do bezrobocia. Do urzędów pracy zgłosiło 40,7 tys. nowych osób bezrobotnych, tj. o 7,6 tys. osób mniej niż w poprzednim półroczu i o 1,9 tys. osób mniej niż w I półroczu 2009r. Zmniejszyła się przede wszystkim liczba nowo rejestrujących się robotników przemysłowych i rzemieślników oraz techników i innego średniego personelu. Jednocześnie jednak odnotowano zwiększony napływ do bezrobocia specjalistów, pracowników biurowych oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców, a więc przedstawiciele grup zawodowych będących do tej pory na stosunkowo w najlepszej pozycji na rynku pracy, co świadczy o pogorszeniu ich sytuacji zawodowej.

Jednocześnie pracodawcy zgłosili 14,4 tys. ofert pracy, czyli o 2,4 tys. (o prawie 16,5%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W I półroczu br. z bezrobocia odeszło 43,5 tys. osób, tj. o 6,8 tys. więcej niż przed rokiem. Zmniejszenie „odpływów” z bezrobocia spowodowane było głównie większą aktywnością bezrobotnych, wyrażającą się większą liczbą podjęć pracy – w analizowanym okresie pracę podjęło 16,4 tys. bezrobotnych, tj. o 3,9 tys. więcej niż przed rokiem, a także większą liczbą osób bezrobotnych podwyższających swoje kwalifikacje; z tytułu rozpoczęcia szkolenia lub stażu wyrejestrowano łącznie ok. 2 tys. osób.

Znaczna nierównowaga między popytem na pracę a podażą pracy utrzymywała się na podlaskim rynku pracy również w I półroczu br. Zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (58,4 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy, będących w dyspozycji urzędów pracy (14,4 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w przetwórstwie przemysłowym (23% ogółu zarejestrowanych w końcu I półrocza 2010r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), handlu i naprawach (19%), budownictwie (10%) i administracji publicznej i obronie narodowej (6%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (24% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (16%) i pracow-

ników usług osobistych i sprzedawców (9%).

Jednocześnie z tych sekcji zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie z sekcji: administracja publiczna i obrona narodowa wpłynęło 26% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z przetwórstwa przemysłowego - 12%, z handlu i napraw - 18% i z budownictwa 7%. Oferty pracy kierowane były przede wszystkim do pracowników przy pracach prostych (29% zgłaszanych ofert), pracowników usług osobistych i sprzedawców (17%), pracowników biurowych (również 17%) oraz techników i innego średniego personelu (13%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy zmniejszył się, nadal jednak występuje w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 75% ogółu zawodów, z czego 33% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu I półrocza br. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należą, podobnie jak w poprzednich latach, przede wszystkim zawody związane z rolnictwem, zawody robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń w przemyśle maszynowym i elektronicznym, robotników w przemyśle odzieżowym i włókienniczym, a także zawody techniczne (technicy technologii żywności, organizatorzy turystyki i pokrewni, technicy informatycy). Pojawiła się również nadwyżka siły roboczej w zawodach związanych z budownictwem (technicy budownictwa i ochrony środowiska, murarze, malarze, stolarze budowlani). Wśród zawodów na poziomie wykształcenia wyższego nadwyżka zasobów pracy dotyczyła głównie archeologów, socjologów i pokrewnych, ekonomistów, specjalistów administracji publicznej, specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania, nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Liczebność zawodów deficytowych wobec zwiększenia popytu na pracę zmniejszyła się; obejmowały one 64 grupy i stanowiły ok. 19% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w okresie I półrocza 2010r. Nie zmieniła się jednak zasadniczo struktura popytu na pracę. Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych: zawody na średnim poziomie wykształcenia, wymagające umiejętności interpersonalnych bądź związane z kontaktami z klientem (animatory kultury, pracownicy bibliotek i informacji naukowej, sekretarze i pokrewni, sekretarki, recepcjoniści i rejestratorzy, pracownicy obsługi biurowej oraz nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, opiekunki dziecięce), a także sportowcy zawodowi, trenerzy oraz księgowi i zaopatrzeniowcy. Na poziomie wykształcenia wyższego najbardziej poszukiwani byli nauczyciele przedszkoli. Do zawodów deficytowych w analizowanym okresie można było zaliczyć również zawody związane z budownictwem oraz niezmiennie zawody robotników niewykwalifikowanych.

W I półroczu 2010r. wyodrębniono 23 grupy zawodów wykazujących równo-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2010r.

wagę w relacji popyt - podaź pracy (ok. 7%). Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy znalazły się zawody robotników niewykwalifikowanych (gospodarze budynków, zmiataacze i pokrewni, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni), zawody robotnicze związane z budownictwem i przemysłem chemicznym, a z drugiej strony zawody związane z pełnieniem funkcji kierowniczych (kierownicy małych przedsiębiorstw, kierownicy wewnętrznych jednostek działalności podstawowej w budownictwie). Równowagę między popytem a podażą odnotowano również w grupie pracowników biurowych i średniego personelu.

Należy także zwrócić uwagę na grupę zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. W woj. podlaskim stanowiły one w końcu I półrocza 2010r. 25,5% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych na przestrzeni ostatniego roku znacznie wzrosła – odnotowano wzrost aż o 41% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 13%). Wzrost liczebności osób długotrwałe bezrobotnych wystąpił we wszystkich grupach zawodowych, najbardziej zaś dotknął pracowników przemysłowych i rzemieślników, techników i inny średni personel oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców. Poziom bezrobocia długotrwałego zwiększył się również wśród specjalistów. Mimo że negatywne procesy na rynku pracy, wyrażające się przede wszystkim znacznym wzrostem poziomu bezrobocia, uległy wyhamowaniu, spowodowały jednak niekorzystne zmiany w samej strukturze bezrobotnych. Z jednej strony pogłębiło się bezrobocie długotrwałe w najliczniejszych grupach zawodowych, a z drugiej wyraźnie zaistniało wśród osób dosyć dobrze odnajdujących się do tej pory na rynku pracy, jak choćby absolwentów szkół wyższych. Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników, związane z budownictwem, przemysłem włókienniczym, obuwniczym i odzieżowym oraz z grupy pracowników przy pracach prostych. Były to więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia, nierzadko zawody, w których pracodawcy cały czas poszukują pracowników i na które jest ciągły popyt. Wynika to z charakteru tych stanowisk: niewymagających kwalifikacji i umiejętności, nisko opłacanych i nie świadczy o przyroście nowych miejsc pracy w gospodarce, a o dużej fluktuacji kadr na tych samych stanowiskach.

Sporządziła:

Marzanna Wasilewska

